

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurum Sapientvm, Sive Ars, Sine Scelere, & cum virtute,
ditescendi**

Masen, Jacob

Coloniae Ubiorum, 1661

Quæstio II. Quæ divitiarum mensura potissimum appetenda sit?

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55377)

tanquam munitissima quædam arx, est occupanda. Erit cum me planius tecum agentem intelliges, atque, ut spero veritate etiam perspectâ amabis. Primus ille ad divitias comparandas gradus est illas posse contemnere. Parthorum hic more pugnandum est, cedendo vinces, & cum fugere opes videberis, fugiendo occupabis.

QUÆSTIO II.

Qua divitiarum mensura potissimum appetenda sit?

PAuci quibus persuasum sit malum divitiarum esse: cum à Deo profectæ sint, & multis sint malis avertendis idoneæ. Nam *benedictio Domini divites facit, nec jociabitur eis afflictio.* (a) *Et redemptio animi viri divitiarum sua qui autem pauper est afflictionem non sustinet.* (b) Nonne divitiæ amicos conciliant? *Etiam proximo suo pauper odiosus erit, amici vero divitum multi.* (c) Nonne præmium virtutis habentur? *corona sapientum divitiarum eorum.* (d) Verum absit virtutis laus, solæ commendabunt opes.

Quam quisque dives quaritur, non quam bonus.

Doctri-

(a) Prov. 10. 22. (b) Prov. 13. 8. (c) Prov. 14. 20. (d) Prov. 14. 24.

Doctrina & scientia & ars omnis deficit, suffi-
 cient opes.

*Ipse licet venias Musis comitatus Homere,
 Si nihil attuleris ibis Homere foras.*

Non magno hæc ego labore persuaserim, ve-
 rum ab incepto revocat, oratione magis di-
 fertâ Sapiens, dum suo ipse voto tam pau-
 pertatem, quam divitias averfatur. Mendici-
 tatem & divitias ne dederis mihi, tribue tan-
 tum victui meo necessaria. Quæ verò hujus
 tam novi causa desiderij? audi atque intimis
 adinvite sensibus: ne forte satiatus illiciar ad
 negandum, & dicam, quis est Dominus? aut e-
 gestate compulsus furer, & perjurem nomen
 Dei mei. (b) Verissimus omnino vates; & sa-
 pientior ad malum prævidendum, quam ad
 declinandum cautior. Ille etenim tot posses-
 sionum dominus, quas Deus adjecerat po-
 stulatae Sapientia, nondum contentus est ul-
 tro delatis, quibus nemo fuerat similis illi in
 cunctis regibus (b) coacervavit sibi argentum,
 & aurum, & substantias Regum, & Provin-
 ciarum. (c) adeo ut & apud filium Roboa-
 mum subditi tributorum fessi onere quere-
 rentur. Pater tuus durissimum jugum impo-
 suit nobis, tu itaque nunc minue paululum de-

A 5

impe-

(a) Prov. 30. 8. (b) 3. Reg. 3. 13. (c) Eccl. 28.

imperio patris durissimo (a) Ita dum plurimam possideret, ambierat plurima. Sed ut solet, abundantiam ad luxum luxuriamque usus, humana divinaque jura pessum dedit, ut factus Idololatriæ cultor sui jam reus Judicij diceret, Quis est Dominus? Quis non tremat, non horrescat dum Sapientissimi etiam mortalium solis opibus ad amentiam vertuntur? Nimis verè Chrysostomus: Divitiarum sequela luxuria est, ita intemperans, furor injustus, arrogantia superba, omnisque rationabilis motus. (b) Neque Ethnicum id hominem latuit, quod divitiarum avaritiam, et abundantes voluptates, desiderium per luxum, atque libidinem pereundi, perdendique omnia, invehant. (c) Quare statuendum cum Ecclesiast. Nihil iniquius quam amare pecuniam, hic enim et animam suam venalem habet. (d) Turpissimus sanè atque infelix quæstus cum lucri gratia animam prodigo, et breve emolumentum æternis luo incendijs.

Neque paupertatem ab omni absolyo crimine, siquidem divitiarum et paupertas, antiquè et magni Reip. morbi sunt. e Et, ut turpe est beatam vitam in auro et argento reponere, sic aequè turpe est in aqua et polenta f Divina etiã

sen-

a 3. Reg. 12. 4 b Lib. 1. Nemo laeditur. c Livius l. 1. dec. 1 d Eccl. 10. 10. e Plutarch. in Lycurgo. f Seneca epist. 11.

sententia malum est egestas, cum impiorum
 pœna sit: Egestas à Domino in domo impij; ha-
 bitacula autem iustorum benedicentur. a Insi-
 dia inquit Leo Pontifex: sunt in divitiarum
 amplitudine, insidia in paupertatis angustia; il-
 la elevat ad superbiam, ha incitant ad quere-
 lã; tentat sanitas, tentat infirmitas; & illa est
 materia negligentia, & haec causa tristitia: la-
 queus est in securitate, laqueus in timore: nec
 interest utrũ animus qui terreno tenetur affectu
 gaudiis occupetur, an curis: cum par morbus sit
 vel sub vana delectatione languere, vel sub an-
 xia solitudine laborare b Nullibi tutum sa-
 tis laqueos ubiq; tã in copia, quam inopia
 posuit veterator Sathan, ut mirum non sit D.
 Antonium in contēplatione mundi cœlesti
 luce illustratum, omnia laqueis obsepta vi-
 disse, atque ad Deum stupentem exclamasse.
 Domine quis evadet? c Ille ut his sese expedi-
 ret laqueis divitiarum nudus Christum se-
 cutus est. Mille alij postquam omnia in pau-
 peres effudissent, læti exclamarunt, Laqueus
 contritus est, & nos liberati sumus. d Multũ
 in tenuitate opum innocentes & recti, post-
 quam in arca aurum collegissent, amiserunt

A 6

runt

a Prov 3.33. b Leo in ser. de verbis Dom.
 c Surinus in vita. d Psal. 123. 7.

runt innocentiam, *In laqueo quem absconderunt; comprehensus est pes eorum.* (a) hamus, laqueusque divitiæ sunt, quibus Diabolus captat. nam qui *volunt divites fieri incidunt in tentationem & in laqueum diaboli* (b) Nec paucos reperias quos illaqueet indigentia, multi mortalium restim. nunquam collo induerent, nisi suadente inopia furto latrocinijque suam alerent, aliorum sæpe abrumperent vitam. Exemplis opus non est, cum sint quotidiana, & furcæ passim doceant. Judas ut res privatas exigua augetur pecuniola Christum vendidit, & *abiens ex laqueo se suspendit.* Merito igitur luget Jeremias, cum suæ domus urbisque vastitatem intueretur. *Ego vir videns paupertatem meam, in virga indignationis tuæ.* (c) Misera facies & spoliata urbis, & opulentæ erat inopia, ad omne scelus invitabat, inopia ad extremum squalorem abiciebat. Belisario summo exercitus sub Justiniano Imperatori nimix opes, & potentia ad ruinam profuere, cum æmulo- rum non ferret invidiam: extrema vero in cæcitate paupertas coegit, etiam obulum mendicatio corrogare. (d) Sigismundus Imperator & indigentiam averfabatur, & cu-
mu-

(a) *Psal. 9. 16.* (b) *Timot. 6.* (c) *Thren. 3.* (d) *Rontanus lib. 2. c. 8. de forid.*

mulatas opes, quadraginta ducatorum millia ex Hungaria sua in arca collegerat, quorum curâ dum intentus animus nocturnam ægrius quietem admitteret, jussit media nocte adesse aulicos, partitisque in illos pecunijs hos somni turbatores auferre jussit (a) Pauci cum Jobo tam opes quam egestatem summam æquo animo pertulêre. Pauci inter indigentiam cum Tobia solliciti, ne quid furtivum in dômum transferretur. Felicissimus ille qui inter utrumque hunc vitæ humanæ scopulum ita incederet medius, ut dum charybdim egestatis devitaret, in scyllam opum affluentiam non impingeret. Sapientis omnino viri oratio est. *mendicitatem & divitiarum ne dederis mihi, tribue tantum victui meo necessaria* Qui hanc probat sequiturque affectionem, alijs omnino præceptis non indiget aut certè debilem ad hanc artem animum allaturus est. *Necessaria nobis passim parata sunt, ad superflua laboramus.* (b) Qui igitur cum Apostolo dicere non poterit. *Scio abundare & penuriam pati.* (c) Et, *quis nos separabit à charitate & certus sum, quia neque altitudo neque profundum,* (d) elatæ scilicet, ac

A 7

de-

a *Aeneas Syl. in com. Alphonfi R. l. 4* b *Trismegistus Asclep. c. 14.* c *Phil. 4. 12.* d *Rom.*

depressæ fortunæ: ille oratione Sapiientis, & rebus ad victum necessarijs acquiescat, dum præsidijs monitisq; robustioribus firmetur, Interea hanc regulam sequatur. TAM EGES- TATEM HONESTO LABORE DECLINANDAM ESSE, QUAM NON SPECTANDAM ABUNDAN- TIAM, Pericula enim ultro accersenda non sunt, satis erit oblata superasse.

Q U Æ S T I O III.

In quo consistat rectus divitiarum usus?

Divitiæ ut gladius tractandæ sunt, non manu pueri, ut inter spinas rosæ: nam pungūt frequenter, ut scorpius captandæ: nā caudā, & exitu, plerumq; infelici feriunt. Præ- claro sunt equo similes, freno rationis ac prudentiæ indigent. Bonæ sunt divitiæ si in a- nimofas prudentesq; manus incidant. *Mag- nus ille est, Seneca ait, qui fictilibus sic utitur quemadmodum argento; nec minor ille, qui sic argento utitur quemadmodum fictilibus, infir- mi est animi pati non posse divitias.* *a* Vis scire cui divitiæ convenient? *Bona est substantia, cui non est peccatū in conscientia, & nequissima paupertas in ore impij. b* *Contra verò Ignis in domo impij thesauri iniquitatis. c* & *Va vobis di-*

a Epist. 5. ad Lucil. *b* Eccl. 31. 30. *c* Mich. 6.